

Wydział Pedagogiki i Psychologii
Zakład Psychologii Ogólnej

CEZARY W. DOMAŃSKI

*Z potrzeby wiedzy. Początki Lubelskiego Oddziału
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego*

Out of the Need for Knowledge. The Beginnings of Lublin Section
of the Polish Psychological Society

WSTĘP

Pierwsze towarzystwa psychologiczne na świecie, często o pseudonaukowym charakterze, pojawiły się w wieku XIX. Były to dobrowolne stowarzyszenia osób pasjonujących się zagadnieniami obecnie niewchodzącymi w obręb naukowej psychologii: frenologią, magnetyzmem zwierzęcym czy okultyzmem. W połowie tegoż wieku działały również towarzystwa skupiające uczonych akademickich zajmujących się badaniem zjawisk psychologicznych w ramach pokrewnych dyscyplin, np. medycyny. Takimi organizacjami były m.in. londyńskie Medico-Psychological Association (1841), wydające czasopismo „Journal of Mental Science” oraz paryskie Société Médico-Psychologiques (1852), wydające periodyk „Annales Médico-Psychologiques”. Kolejne towarzystwa naukowe powstałe w ubiegłym wieku, np. Société de Psychologie Psychologique czy London Society of Psychical Research, jakkolwiek nastawione głównie na badania nad tzw. spirytyzmem, przyczyniły się wielce do propagowania badań psychologicznych, m.in. organizując międzynarodowe kongresy psychologiczne w Paryżu (1889), Londynie (1892) i Monachium (1896). Pierwsze stowarzyszenia psychologiczne, których zakres zainteresowań podobny był do dzisiejszych organizacji tego rodzaju, miały mniej formalny charakter (np. Psychologische Gesellschaft we Wrocławiu założony przez Hermanna Ebbinghause). Złożoną historię tych towarzystw przedstawia szkic Gundlacha (1997).

Podobnie skomplikowane były losy polskich towarzystw psychologicznych. Pierwszą tego rodzaju organizacją była Sekcja Psychologiczna przy Polskim Towarzystwie Lekarskim założona w roku 1891 przez Juliana Ochorowicza. Od tego czasu aż do momentu powstania Polskiego Towarzystwa Psychologicznego powoływano do życia wiele zrzeszeń działających przez krótki czas i zazwyczaj o lokalnym zasięgu (np. przy uniwersyteckich katedrach). Orientacyjna lista podana przez Matuszewicza (1978) bynajmniej nie wyczerpuje wszystkich prób założenia tego rodzaju instytucji w Polsce. Pominęto na niej m.in. Towarzystwo Filozoficzne na Śląsku, działające w latach 1937–1939 pod przewodnictwem Tomasza Strzembosza, zajmujące się również zagadnieniami psychologicznymi.

TOWARZYSTWA PSYCHOLOGICZNE W LUBLINIE

Jakkolwiek najstarszym towarzystwem naukowym powstałym w Lublinie było istniejące w latach 1818–1830 Towarzystwo Przyjaciół Nauk Lubelskie, to jednak skupiało się ono na zagadnieniach związanych ze szkolnictwem elementarnym. Założone później, bo działające w latach 1874–1951, Lubelskie Towarzystwo Lekarskie nie zajmowało się tego rodzaju problematyką, jakkolwiek zdarzały się na jego forum odczyty nawiązujące do tematyki psychologicznej lub społecznej (Kowalczyk, 1987). Natomiast zorganizowane w roku 1910 stowarzyszenie o charakterze ogólnym, tj. Towarzystwo Naukowe w Lublinie, mające na celu ożywienie ruchu naukowego w guberni lubelskiej, okazało się zrzeszeniem efemerycznym. Stowarzyszeniem psychologicznym z prawdziwego zdarzenia stało się dopiero Towarzystwo Filozoficzne i Psychologiczne w Lublinie, założone w roku 1945 z inicjatywy profesorów UMCS. Organizacji tej przewodził prof. Narcyz Łubnicki, a wśród jej członków–założycieli znaleźli się pracownicy pierwszej katedry psychologii w UMCS, tj. Tadeusz Dowiat, Maria Nartowska i Tadeusz Tomaszewski. Zadaniem tego towarzystwa było popieranie i propagowanie rozwoju nauk filozoficznych i psychologicznych, a jego działalność polegała głównie na organizowaniu spotkań naukowych, konferencji i publicznych odczytów. W roku 1948 towarzystwo to zostało członkiem polskiego Towarzystwa Filozoficznego, a w roku 1956 zostało ostatecznie zlikwidowane, a ściślej przekształcone w oddział Polskiego Towarzystwa Filozoficznego (Kadler, 1990). W tej sytuacji zaistniała konieczność zorganizowania nowej grupy zrzeszającej przedstawicieli dość licznego środowiska psychologów w Lublinie i w regionie. Inicjatywy takiej podjęli się prof. Józef Reutt oraz dr Stanisław Gerstmann, dwaj najaktywniejsi uczeni pracujący wówczas w Zakładzie Psychologii Ogólnej w UMCS.

POWSTANIE LUBELSKIEGO ODDZIAŁU PTP

W momencie zamknięcia Towarzystwa Filozoficznego i Psychologicznego w Lublinie istniało już ogólnopolskie stowarzyszenie zrzeszające psychologów. Było to Polskie Towarzystwo Psychologiczne, powołane do życia uchwałą profesorów psychologii na Ogólnopolskiej Konferencji Psychologicznej w Warszawie w roku 1946, a zatwierdzone przez władze administracyjne 21 lipca 1948. Statutowym celem działalności tego towarzystwa było współdziałanie w rozwoju rodzimej psychologii, m.in. poprzez udział w inspirowaniu badań naukowych, podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych psychologów i popularyzowanie polskich osiągnięć psychologicznych w kraju i za granicą (Krzyżewski i Wosiński, 1978). Pierwszym przewodniczącym PTP był prof. Stefan Błachowski i do niego właśnie zwrócił się J. Reutt z pismem wyrażającym gotowość i potrzebę otwarcia lubelskiego oddziału towarzystwa. Nie jest znana treść pisma, w którym prof. Reutt postulował zorganizowanie tego oddziału, znana jest jednak odpowiedź na nie, przesłana jesienią 1956 roku przez prof. Błachowskiego:

Poznań, 2 października 1956 r.

Prof. Dr Józef Reutt
Lublin
Szopena 27, m. 14

W załączeniu przesyłam Statut Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, uchwalony na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa we Wrocławiu w dniu 27 IV 1956. Sprawa tworzenia Oddziałów nie jest w Statucie wyraźnie postawiona (zob. § 21), gdyż jest w nim mowa o tym, że członkowie Towarzystwa mogą tworzyć oddziały lokalne, a tymczasem w Lublinie nie ma członków Towarzystwa. Wobec tego należy przysłać do Zarządu Głównego pismo, że w Lublinie zebrało się grono składające się z 10 osób mających kwalifikacje wymienione w § 7 Statutu, które zamierza powołać do życia Lubelski Oddział – z prośbą o zatwierdzenie Oddziału przez Zarząd Główny.

Sprawa jest o tyle pilna, że w dniu 15 bm. zbierze się w Poznaniu Zarząd Główny, który mógłby Lubelski Oddział zatwierdzić.

(Stefan Błachowski)
Poznań, Fredry 10

P.S. Wniosek o utworzeniu Oddziału powinni podpisać wszyscy założyciele.

Reakcja prof. Reutta była natychmiastowa. Zorganizował on spotkanie osób zainteresowanych i kilka dni później wysłał do Poznania pismo o treści następującej:

Lublin, 6 października 1956 r.

Do Zarządu Głównego
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
W Poznaniu

Zgodnie z § 21 Statutu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego niżej podpisani zwracają się z uprzejmą prośbą o wyrażenie zgody na utworzenie Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Lublinie.

Mgr Bogdan Darwaj
Dąbrowskiego 6
Dr Stanisław Gerstmann
Plac Stalina 5 UMCS
Mgr Aleksandra Góralska
Prusa 7
Mgr Piotr Jasienowicz
Skłodowskiej 12
Mgr Maria Jasienowiczowa
Skłodowskiej 12
Dr Leon Kaczmarek
ZOR-Zachód Blok 7
Mgr Izabela Korzewnikow
Al. Raclawickie 14
Mgr Janusz Kostrzewski
Szopena 27
Mgr Mieczysław Łobocki
Sławińskiego 8

Mgr Hanna Namowiczówna
Al. Raclawickie 14
Mgr Sylwester Nowak
Plac Targowy 4
Mgr Kazimierz Przybyłko
Sądowa 6
Dr Józef Reutt
Szopena 27
Dr Natalia Reuttowa
Szopena 27
Dr Jerzy Strojnowski
Lublin-Konstantynów
Teresa Świszewska
Langiewicza 5
Eugeniusz Świszewski
Langiewicza 5

Prośba została załatwiona pozytywnie, o czym zawiadamia jeszcze jeden dokument wart zacytowania:

Poznań, 18 października 1956

Polskie Towarzystwo Psychologiczne
Poznań, Fredry 10
L. 216/56

Ob. Prof. Dr Józef Reutt
Lublin
ul. Szopena 27, m. 14

W załatwieniu pisma z dnia 6 października 1956 zawiadamiam uprzejmie, że Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Psychologicznego powziął na posiedzeniu w dniu 17 października 1956 r. uchwałę, w której zatwierdza powstanie w Lublinie Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

(Prof. Dr Stefan Błachowski)
Przewodniczący P.T.Ps.

Jak się zdaje, pismo to nie wystarczyło jednak do zarejestrowania oddziału i w grudniu 1956 roku prof. Reutt otrzymał imienne upoważnienie do

zorganizowania oddziału podpisane przez przewodniczącego i sekretarza (T. Krajewski) Zarządu Głównego PTP, oraz odpis statutu. Na tej podstawie prof. Reutt skierował 20 grudnia 1956 r. podanie do Wydziału Społeczno-Administracyjnego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej z prośbą o zarejestrowanie Oddziału. Z pisma tego wynika, że w skład pierwszego zarządu Oddziału Lubelskiego weszli: Józef Reutt (przewodniczący), Mieczysław Ziemnowicz (wiceprzewodniczący), Stanisław Gerstmann (członek zarządu), Natalia Reuttowa (sekretarz), Janusz Kostrzewski (skarbnik). Członkami Komisji rewizyjnej zostali: Leon Kaczmarek (przewodniczący) oraz Maria Jasienowiczowa i Kazimierz Przybyłko (członkowie). Ustalono, iż siedziba oddziału znajdować się będzie w Zakładzie Logiki UMCS (ul. Skłodowskiej 2), a roczna składka członkowska wyniesie 24 zł. Oddział został wpisany do ewidencji stowarzyszeń i związków, prowadzonej przez PRN w Lublinie pod liczbą 1/1957.

Od stycznia następnego roku do oddziału zaczęli się zgłaszać psychologowie pracujący w różnych placówkach z konkretnymi problemami środowiska zawodowego. Powstanie oddziału ułatwiło np. przepływ informacji dotyczących wolnych etatów dla psychologów w różnych placówkach na terenie całego kraju. Pod koniec tegoż miesiąca odbyło się pierwsze zebranie naukowe: w piątek 25 stycznia 1957 roku o godz. 19 w sali Zakładu Logiki UMCS prof. Mieczysław Ziemnowicz wygłosił odczyt pt. *Wzrost przestępczości młodocianych i jej przyczyny*. W tym historycznym zebraniu uczestniczyło dziewiętnaście osób. W lipcu 1957 roku Polskie Towarzystwo Psychologiczne zostało przyjęte do Międzynarodowej Unii Psychologii Naukowej o czym specjalnym pismem zawiadomiono członków Oddziału Lubelskiego. Po dłuższej przerwie pojawiła się też możliwość wznowienia wydawania „Przeglądu Psychologicznego”, w którym członkowie towarzystwa mogli zamieszczać swoje prace.

Głównym obszarem aktywności oddziału było organizowanie spotkań naukowych, na których zaproszone osoby przybliżyły różne zagadnienia z zakresu psychologii i dziedzin pokrewnych. Prof. Reutt wystosował jesienią 1957 roku pisma z prośbą o wygłoszenie odczytów w Lublinie do wiodących psychologów w kraju: E. Geblewicz, M. Kreutz, A. Lewickiego, J. Pietera, H. Słoniewskiej, W. Szewczuka, S. Szumana, T. Tomaszewskiego i M. Żebrowskiej. Na listy odpowiedzieli tylko Kreutz, Lewicki i Tomaszewski, jednakże żaden z profesorów nie widział możliwości przyjazdu do Lublina w najbliższym czasie. Natomiast pod koniec 1957 roku zgłosił do oddziału chęć wystąpienia z referatem Konstanty Sobolski z Wrocławia. Tematem odczytu miała być charakterystyka społeczno-psychologiczna 2126 oficerów polskich, więźniów obozów jenieckich w Niemczech. Zarząd Oddziału z propozycji tej nie skorzystał. W latach 1957–1959 na spotkaniach Lubelskiego Oddziału PTP wygłoszono trzydzieści referatów. Wśród prelegentów spoza Lublina znaleźli się: dr Natalia Han-Ilgiewiczowa (prof. Państwowego Studium Pedagogiki Specjalnej w Łodzi), dr Zofia Zaworska (Zakład dla Dzieci Niewidomych w Owińskach pod

Tab. 1. Tematyka spotkań i odczytów wygłoszonych na zebraniach naukowych LO PTP w latach 1957–1959

the subjects of meetings and papers read at the scientific conferences of the Lublin Section of the Polish Psychological Society in the years 1957–1959

Data zebrania	Prelegent	Temat odczytu
25 I 1957	Mieczysław Ziemnowicz	„Wzrost przestępczości młodocianych i jej przyczyny”.
14 II 1957	Wanda Szuman	„Budzenie świadomości drogą rozmaitych zmysłów”.
28 II 1957	Natalia Han-Ilgiewicz	„Zjawisko immunitetu psychicznego i jego rola w terapii charakteru”.
30 IV 1957	Stanisław Gerstmann	„O teorii emocji Younga”.
8 XI 1957	Maria Zaworska	„Badania nad obrazkiem plastycznym dla dzieci niewidomych”.
6 XII 1957	Narcyz Łubnicki	„O współczesnej filozofii i psychologii francuskiej”.
28 I 1958	Mieczysław Ziemnowicz	„Próba ujęcia ideału wychowawczego”.
19 II 1958	Józef Reutt	„O metodach badania osobowości”.
21 III 1958	Natalia Reuttowa	„Badanie osobowości metodą TAT”.
26 III 1958	Józef Reutt	„O psychologicznych i pedagogicznych problemach wydajności pracy” (wyniki konferencji naukowej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN).
11 IV 1958	—	Walne zebranie LO PTP.
19 IV 1958	Franciszek Indan	„Pozytywizm etyczny Durkheima”.
23 IV 1958	Stanisław Kamiński	„Szkoła analityczna w filozofii współczesnej”.
9 V 1958	Bohdan Darwaj	Sprawozdanie ze Zjazdu Naukowego PTP [w Poznaniu 25–26 IV 1958] poświęconego badaniom nad rolą filmu w życiu dzieci i młodzieży.
29 V 1958	Janusz Kostrzewski	„O rozwoju psychicznym dzieci w przypadku choroby Downa”.
17 X 1958	Narcyz Łubnicki	„XII Międzynarodowy Kongres Filozoficzny w Wenecji i Padwie”.
24 X 1958	Włodzimierz Kałkowski	„Etologiczna i neurofizjologiczna analiza spontanicznego zachowania się zwierząt”.
20 XI 1958	Kazimiera Gromysz	„Udział bodźców zmysłowych w zachowaniu się instynktowym zwierząt”.
28 XI 1958	Stanisław Kamiński	„Ostateczne przesłanki w różnych typach nauki”.
16 I 1959	Izabela Korzewninkow	„O ogólnych zainteresowaniach młodzieży”.
30 I 1959	Eugeniusz Świszewski	„Z zagadnień oświaty zawodowej i rolniczej na ogólnokrajowym zjeździe w Warszawie”.
20 III 1959	Kazimierz Włodarczyk	„Piagetowska teoria rozwoju inteligencji”.
10 IV 1959	Hanna Namowicz	„O niektórych aspektach przestępczości nieletnich”.
15 V 1959	Józef Reutt	„Sprawozdanie ze Zjazdu Higieny i Psychiatrii Dziecięcej w Warszawie”.
5–6 VI 1959	—	[X] Ogólnopolski Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w Lublinie.
8 XI 1959	Wanda Szuman	„Czego nie wiemy o niewidomych”.
15 XI 1959	Adam Paszewski	„Filogeneza i ontogeneza darwinizmu”.
24 XI 1959	Adam Paszewski	„Psychologiczna teoria ewolucji”.
27 XI 1959	Stanisław Kamiński	„O różnych pojęciach nauki”.
11 XII 1959	Narcyz Łubnicki	„Główne momenty koncepcji filozoficznych i psychologicznych H. Bergsona”.
18 XII 1959	Hanna Namowicz	„Zagadnienie frustracji”.

Poznaniem) i dr Franciszek Indan (UMK w Toruniu). Ustaliła się też tradycja organizowania spotkań naukowych z miejscowymi oddziałami innych towarzystw naukowych, głównie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, ale również i Polskiego Towarzystwa Zoologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Siedzibę oddziału przeniesiono do budynku przy Placu Litewskim 5, do Katedry Psychologii Ogólnej i Rozwojowej (lokal mieścił się na II piętrze obecnego Instytutu Psychologii). Spośród członków-założycieli ubył S. Gerstmann, który wyjechał z Lublina do Łodzi.

W roku 1957 oddział lubelski liczył 24 członków. Dwóch z nich podjęło się zadania kontynuowania prac nad bibliografią psychologii polskiej. Wybrani delegaci uczestniczyli m. in. w kolejnych zjazdach naukowych PTP, które odbyły się w Krakowie (1957) oraz w Poznaniu (1958). W czerwcu 1958 roku prof. Reutt powziął myśl o zorganizowaniu następnego zjazdu naukowego w Lublinie. Zjazd ten miał być poświęcony stuleciu urodzin Jana Władysława Dawida, „najwybitniejszego polskiego psychologa dawnego pokolenia”. Dawid urodził się w Lublinie i tutaj pobierał pierwsze nauki. Prof. Reutt przewidywał, że na zjeździe zaprezentowano by trzy podstawowe referaty: *Lubelskie lata szkolne i atmosfera rodzinna J. W. Dawida*, *J. W. Dawid jako pedagog* i *J. W. Dawid jako psycholog*. Opracowania referatów podjęli się Jan Dobrzański, M. Ziemnowicz i profesorostwo Reuttowie. Inicjatywa ta została pozytywnie przyjęta przez 12 (na 14) członków Zarządu Głównego PTP, a chęć wystąpienia z referatem na zjeździe zgłosił prof. S. Szuman.

W listopadzie 1958 roku odbyło się zebranie poświęcone utworzeniu Sekcji Psychologii Stosowanej przy Lubelskim Oddziale PTP. Był to odzew na pismo okólne prof. Błachowskiego, przesłane do wszystkich oddziałów PTP w czerwcu 1958 roku, a dotyczące tworzenia Komitetów Psychologii Stosowanej.

Najważniejszym wydarzeniem w pierwszych latach istnienia oddziału było jednak zorganizowanie Ogólnopolskiego zjazdu PTP, poświęconego uczczeniu setnej rocznicy urodzin J. W. Dawida. Walne Zgromadzenie członków PTP i X Zjazd Naukowy PTP odbył się w dniach 5 i 6 czerwca 1959 roku. Wszystkie spotkania miały miejsce w Sali im. Marchlewskiego w budynku UMCS przy Placu Litewskim 3. W zjeździe uczestniczyło prawie 120 osób z około 20 ośrodków. W piątek, 6 czerwca odbyło się Walne Zgromadzenie, na którym przedstawiono sprawozdanie Przewodniczącego PTP oraz sprawozdania przewodniczących ds. wydawniczych, psychologii stosowanej i Komisji Rewizyjnej. Dzień następny poświęcony był problemom naukowym. Przed południem referaty wygłosili: S. Błachowski (*Jan Władysław Dawid*), Mieczysław Ziemnowicz (*W. Dawid jako pedagog*) oraz S. Szuman (*Metoda obrazkowa J. W. Dawida*). Po południu wystąpili N. i J. Reuttowie referując *Zagadnienie wysiłku w świetle prac J. W. Dawida i badań własnych*, przy czym N. Reuttowa wygłosiła komunikat *O zdolności dzieci do wysiłku*, natomiast J. Reutt *O wysiłku intelektualnym człowieka dorosłego*.

DALSZE LOSY LUBELSKIEGO ODDZIAŁU PTP

Zorganizowany w roku 1956 przez pracowników Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Psychologicznego działał aktywnie aż do wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Do tego czasu, na przestrzeni ponad dwudziestu lat, członkowie oddziału czynnie uczestniczyli we wszelkiego rodzaju inicjatywach podejmowanych przez środowiska akademickich i pozaakademickich psychologów polskich. Corocznie odbywało się kilkanaście zebrań naukowych, a kilka z nich uświetniły wystąpienia tak znakomitych gości jak prof. Tadeusza Kotarbińskiego (1960), prof. Aleksandra Łurii z Moskwy z jego współpracownicą Eugenią Chomską (1962) czy prof. Milтона Rokeacha z Uniwersytetu w Michigan (1968). Wiele tych spotkań organizowano wspólnie z Polskim Towarzystwem Filozoficznym, zaś jedną z ciekawszych inicjatyw obu towarzystw stał się ogólnopolski „Sympozjon Bacona” (1961). Dzięki staraniom członków oddziału, głównie doc. Marcelego Klimkowskiego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej nadał dwóm zasłużonym psychologom: Aleksandrowi Łurii oraz Tadeuszowi Tomaszewskiemu zaszczytne wyróżnienie doktora *honoris causa* uczelni. Wśród członków i sympatyków Lubelskiego Oddziału PTP przewinęły się nazwiska większości psychologów i pedagogów pracujących w Lublinie i w regionie.

Pod koniec lat siedemdziesiątych w zebraniach naukowych brali udział nawet studenci nowo otwartych studiów psychologicznych przy UMCS. Wydaje się więc, iż powołanie do życia tego oddziału było ważnym wydarzeniem w niedługiej historii lubelskiej psychologii. Z tego względu należało mu się bodaj krótkie przypomnienie. Pełne opracowanie historii Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (również tej po restytuowaniu jego działalności przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim) czeka na swojego kronikarza.

BIBLIOGRAFIA

- Gundlach H. U. K. (1997). *Psychological Associations and Societies*, [w:] Bringmann W. G., Lüch H. E., Miller R. i Early Ch. E. (Ed.). *A Pictorial History of Psychology*. Chicago: Quintessence Books, 536–540.
- Kadler A. (1990). *Towarzystwo Filozoficzne i Psychologiczne*, [w:] Sordylowa B. (red.). *Słownik polskich towarzystw naukowych*. Wrocław: Ossolineum, t. 2, cz. 1, 205–206.
- Kowalczyk S. (1987). *Lubelskie Towarzystwo Lekarskie 1874–1951*. Warszawa–Łódź: PWN.
- Krzyżewski K. i Wosiński M. (1978). *Polskie Towarzystwo Psychologiczne*, [w:] Łoś L. (red.). *Słownik polskich towarzystw naukowych*. Wrocław: Ossolineum, t. 1, s. 156–159.
- Matuszewicz Cz. (1979). *XXX lat działalności PTP*. *Przegląd Psychologiczny*, XXII, 4, 635–643.
- Wojciechowska E. (1993). *Polskie Towarzystwo Psychologiczne (1949–1992)*. *Nauka Polska*. R. 41, nr 2–3, s. 135–139.

SUMMARY

The Lublin Section of the Polish Psychological Society was created in 1956. It was a continuation of the Philosophical and Psychological Society in Lublin, founded in 1945 by outstanding scientists from the Maria Curie-Skłodowska University. The Lublin Section of the Polish Psychological Society was called to being on the initiative of Professor Józef Reutt and Stanisław Gerstman, Ph.D. In the first three years of its activity it helped to form the psychological environment in Lublin. 10th Scientific Conference of the Polish Psychological Society in Lublin was organized on this basis, and nearly thirty papers were prepared on this occasion.

